

Sancties tegen Rusland duwen Nederland richting recessie

De economische sancties van de westerse landen raken Rusland hard. Maar we schieten ook in onze eigen voet: de oorlog in Oekraïne dreigt Nederland in een recessie te duwen, waarschuwen economen. Consumenten en bedrijven zullen de nadelige gevolgen van prijsstijgingen zeker twee jaar voelen.

Met ongekend harde sancties willen de westerse landen Rusland hard raken. En dat deden ze. Meer dan 30 procent ging de aandelenbeurs van Moskou onderuit toen de sancties tegen Rusland werden ingesteld. Maar nu wordt steeds duidelijker dat de sancties ook ons hard raken. Ondernemers zien afzetmarkten wegvallen en consumenten beginnen de razendsnel stijgende prijzen in hun portemonnee te voelen: de benzineprijzen gaan door het dak, evenals de energierekening.

Bovendien merkt de consument de gevolgen bij de dagelijkse boodschappen. Bakkers waarschuwden eerder deze week al dat de broodprijs kan verdubbelen, omdat de graanprijzen omhoog vliegen. De hogere olieprijs werkt ook door in de transportkosten van bedrijven. En dat werkt uiteindelijk door in de prijs die de consument betaalt. Ook bouwmaterialen, zoals hout, worden duurder. Dat leidt weer tot hogere bouw- of verbouwingskosten.

“Ik denk dat we in Europa serieus rekening moeten houden met een recessie.”

Grondstoffen

Door de sancties is zakendoen met Rusland in veel gevallen onmogelijk. Dat treft de Russische export van olie, gas, metalen en andere grondstoffen zoals graan. Die grondstoffen waren al duur vanwege de grote vraag en beperkt aanbod. Nu het aanbod nog verder wordt afgeknepen, gaan de prijzen helemaal door het dak. Een voorbeeld: In januari van dit jaar betaalde de EU nog 190 miljoen euro per dag voor Russisch gas. Inmiddels is dat opgelopen tot 660 miljoen euro.

En die rekening komt rechtstreeks bij de consument. „Juist nu de pandemie op het einde lijkt te lopen, het leven normaliseert en we vooruit konden zien naar dalende inflatie en economische groei, wordt dat mooie vooruitzicht ruw verstoord”, zegt Han de Jong, voormalig hoofdeconoom bij ABN Amro. In plaats van groei vreest hij het tegenovergestelde. „Ik denk dat we in Europa serieus rekening moeten houden met een recessie.”

De overheid kan de pijn nog verzachten door mensen extra lastenverlichting te geven. Daarover wordt nu in het kabinet gesproken.

Apple, Ikea, Lego

Ook de gewone Rus merkt de gevolgen van de sancties. Veel westerse bedrijven, zoals Apple, Louis Vuitton, Ikea, en Lego stoppen met leveringen aan Rusland. Het aanbod verschaalt dus. En wat er nog is dreigt onbetaalbaar te worden. De waarde van de roebel is in een week gezakt van 81 voor een dollar naar 138 voor een dollar.

Dat is vanuit politiek standpunt gezien het goede nieuws. De sancties doen pijn. Maar niet alleen in Rusland, ook de westerse landen, met name Europa, hebben er last van. Ten eerste omdat de export naar Rusland en de Oekraïne terugloopt. „Maar die twee landen maken maar 1,8 procent van de wereldeconomie uit”, zegt Corné van Zeijl, vermogensbeheerder bij Actiam. Die klap kunnen bedrijven dus nog wel opvangen.

De pijn zit met name aan de importkant, en dan vooral olie en gas. Op dat gebied is Europa veel afhankelijker van Rusland dan andere landen of werelddelen. Dat merken automobilisten al dagelijks aan de pomp, waar de benzineprijs het ene na het andere record verbreekt. En bij thuiskomst is het al niet veel beter. De energienota gaat ook door het dak.

“Wij verwachten dat de inflatie lang hoog blijft, dit jaar zeker 5 procent.”

Elwin de Groot, Rabobank

Ook bedrijven voelen die hogere energieprijzen. Vooral energie-intensieve bedrijven als kunstmestproducenten, zinkproducenten en bijvoorbeeld glastuinders zien hun kosten omhoog vliegen. En het gaat niet alleen om

olie en gas. Ook de import van metalen als palladium, aluminium en nikkel komt voor een groot deel uit Rusland en Oekraïne. En ook die prijzen stijgen flink. Dat raakt de industrie en de bouw bijvoorbeeld.

Onzekerheid

En al die prijsverhogingen hakken er flink in. Geen wonder dat de Amsterdamse beurs de afgelopen weken ook al meer dan 20 procent van zijn waarde kwijtraakte. Flink minder dan de Russische beurs, maar toch behoorlijk. „Dat komt vooral door de onzekerheid bij beleggers”, zegt Van Zeijl. „En dat zullen we ook zien bij de consumenten. Die zijn onzeker en stellen aankopen uit.” En als de consument niet meer uitgeeft is een recessie onvermijdelijk.

De Rabobank vreest ook voor een recessie. En ook de bank wijst daarvoor naar de consument. „Wij verwachten dat de inflatie lang hoog blijft, dit jaar zeker 5 procent”, zegt Elwin de Groot hoofd macro-economie bij de Rabobank. En die hoge inflatie tast de koopkracht van de consument aan. En de lonen en uitkeringen zullen niet met vijf procent stijgen, denkt De Groot. Dus kan de consument minder kopen met zijn geld. En de consumentenuitgaven zijn goed voor een derde van de economie.

Een deel van de consumenten kan niet meer uitgeven, een deel wil niet meer uitgeven uit onzekerheid. Die cocktail brengt een recessie al dichterbij. Zeker in de huidige omstandigheden.

Investeringsen

Naast de consumentenuitgaven zijn de investeringen van bedrijven en de export de andere pijlers onder de economie. Na de eurocrisis zo'n tien jaar geleden was het de groeiende export die de economie uit het dal trok. Dat ziet De Groot nu niet gebeuren. „Ook in de rest van de wereld zie je de groei minder worden door de hoge grondstofprijzen.”

Minder groei betekent minder behoefte aan Nederlandse machines of chemische producten bijvoorbeeld. Van de bedrijfsinvesteringen zal het herstel ook niet komen. „Bedrijven hebben niet alle prijsstijgingen

doorberekend aan hun klanten. Als ze die kosten voor eigen rekening nemen tast dat de winstgevendheid aan. En dat betekent dat ze minder kunnen investeren”, legt De Groot uit.

De politiek en de monetaire autoriteiten kunnen de pijn wel verzachten. Het kabinet kan de koopkracht ondersteunen met lastenverlichting voor de burgers. En de Europese Centrale Bank moet doorgaan met het stimulerende beleid. Tot voor kort dacht de ECB juist te stoppen met stimuleren omdat de economie al flink groeide. Maar dat is inmiddels achterhaald.

Bron: ad.nl